



Livojoki ry  
TOIMINTAKERTOMUS 2025  
Tutkimuksen ja kehittämisen vuosi  
Vesistön ennallistaminen ja tulevaisuus



Livojoki Ry:n hallitus 7.6.2026  
Puolesta

Seppo Ortia

## Vesistön ennallistaminen

Livojoki ry kutsui maaliskuussa 2025 laajan toimijaryhmän neuvottelemaan mahdollisuudesta ennallistaa Livojoen vesistöalue.

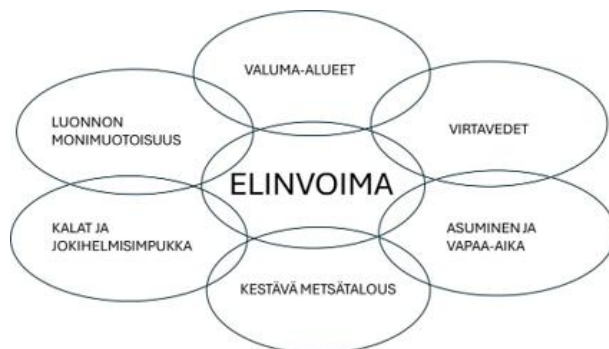
Lähtökohtamme ovat Juominginojan luonnonhoitohanke ja taimenkannan elvytys, joiden puitteissa on kehittynyt lupaava yhteistyö Metsähallituksen, Iijoki-sopimuksen ja muiden toimijoiden kesken.

Asetimme tavoitteeksi koota ennallistamisen vaatimat toimenpiteet ”luonnon ehdoilla”. Mallin otimme EU:n LIFE rahaston määräyksistä luonnon monimuotoisuudesta - kuitenkin siten, että emme tukeutuneet rahaston hankerakenteeseen, vaan keskityimme omaan ympäristöömme, johon saimmekin innostuneen tuen Oulun Yliopistolta ja Priodiversity LIFE hankkeelta.

Itse hankkeen valmistelu on vielä monen mutkan takana, sillä voitettavanamme on mittava valuma-alue, josta lähes puolet on valtion maita. Kymmenien tuhansien hehtaarien kitu- ja joutomaiden vesien ohjaus maksaa, mistä syystä olemme olleet yhteydessä ympäristöministeriöön ja ennallistamislakia laativaan organisaatioon, joissa kehittämämme elinvoimamalli onkin herättänyt kiinnostusta.

Elinvoimamallin ydinajatus on tutkia ja toteuttaa hankkeita siten, että luonnonarvon kasvaminen tuottaa vapaa-ajan asumisen kasvun kautta.

Tällä ajatuksella on kantoa useiden pohjoisen kuntien alueella.



Taustalla oleva LIFE rahoituskanava on tuonut suunnitteluun uskottavuuden, mutta käydyt keskustelut ovat tuoneet esille myös vakavia puutteita rahoitustarjonnassa. LIFE on koettu vaikeaksi hakukanavaksi, mutta toisaalta luontokadon suunnan muuttaminen on kaikkea muuta, kuin rutiinia ja vaatii tuekseen vahvan tutkimusympäristön.

## **Tulevaisuus**

Taimenkannan elvytyshanke jatkuu vielä kesäkuun loppuun 2026, johon mennessä kirjanpitokalastajilta odotamme lisää geeninäytteitä nykyisten lisäksi. Tuloksista voimme kuitenkin jo nyt oppia. Hankkeen ja rinnalla toteutetun kameravalvonnan raportit ovat käytettävissämme.

Juominginojan luonnonhoito odottaa valtion maiden osuutta, minkä jälkeen on edessä purokunnostus. Toteutusala on n. 300 ha.

Yhdistyksemme ei ole lähtenyt enää erillishankkeisiin, vaan keskitymme ennallistamisaloitteemme edistämiseen. Odotamme ministeriöiltä ja ennallistamislain valmistelijoilta palautetta ehdotuksiimme.

LIFE hankkeen määrittämissä valtaisa valuma-aluepotentiaali tekee pohjoisesta alueesta strategisen kokonaisuuden, jolla on sekä elinvoima- että Ilmastovaikutus. Hiilipörssi ja luonnonarvokauppa kiinnostavat myös yksityisiä maanomistajia.

Kunnostuspotentiaali , joka Simojoelle asti ulotettuna on reilut satatuhatta hehtaaria, sisältää sekä yksityisiä, että valtion maita. Ilman Metsähallituksen osallistumista LIFE partnerina hankkeen valmistelua ei voida käynnistää. Hanke sisällöllisesti on todettu kehittämiskelpoiseksi YM:n LIFE klinikassa. Valtioneuvoston ohjaama Priodiversity LIFE on ollut suunnitteluvaiheessa mukana mukana ja ilmaissut tukensa.

Keskitymme nyt siis aloittamiemme neuvotteluiden jatkamiseen.

Jatkamme myös hyvin alkanutta yhteistyötä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Vesistömme hydrologian ja luonnon monimuotoisuuden ymmärtäminen on tarpeen myös kansankielellä.

Osuuskunta Vesi-Vision raportissa koekalastus ja kutupesälaskennan tuloksien lisäksi arviointeja joesta ja puroista. Hanke jatkuu kesäkuun 26 loppuun, jonka jälkeen saamme vielä tuloksia viimeisistä DNA näytteistä.



Jukka Syrjänen ja Kimmo Sivonen  
Työraportit 5/2026



Kuva 2. Vuonna 2025 seuranta paikalla havaittuja kalalajeja: harjus (vas.ylä), taimen (oik.ylä), ahven (vas.ala), hauki (oik.ala) ja särki (keskellä).

Vedenalainen kamera palveluineen vuokrattiin Klaukkalasta Kala- ja Vesitutkimus Oy:stä. GSM yhteys 14 km:n päässä olevaan tukiasemaan ratkaistiin suunta-antennilla. Videoklipeissä kaloja, lintuja, majava ja porokin.

Espoolainen Sunshine Development Oy toimitti aurinkosähköjärjestelmän ja asensi kameratoimittajan telineen entisen uittopadon betoniin.

Livojärveläinen avustaja kävi paikan päällä lukuisia kertoja pudistamassa kameran linssiä ja uomaan rakennettua ohjausaitaa risuista, joita majavat uittivat ylävirran pesästä.

